

LBRIS

We know
books

Gavrilă Vatră

**Gavrilă a lui Ion Vatră
din Herăstrăul Brancei**

- Pagini de istorie -

Focșani, 2022

Cuprins

Cuvânt înainte	
Capitolul §1	8
30 martie 1978 am început a scrie -	
G. Vatră - Monografia satului Herăstrău	
Capitolul §2	13
Memoriu - Date și însemnări cu începere	
de la nașterea mea	
Capitolul §3	38
Acum încep alt capitol	
Capitolul §4	45
Acum să încep despre întâmplările căsniciei	
Capitolul §5	57
Capitolul §6	66
Autobiografie - Serviciile ce am făcut	
în comuna Herăstrău	

Capitolul §7	73
Autobiografia	
Capitolul §8	75
Chermeza	
Capitolul §9	86
Capitolul §10	95
Date istorice	
Capitolul §11	101
Despre stabilirea cu drept de munte la	
Veghiu lui Bucur	
Capitolul §12	105
Anul 1947	
Capitolul §13	109
Capitolul §14	110
Testament donație	
Arhivă foto	119

Capitolul §1

30 martie 1978

am început a scrie - G. Vatră Monografia satului Herăstrău

Istoricul comunei Herăstrău care a existat Unitate administrativă comunală până la 1 august 1968 când s-a unificat cu comuna Nistorești, Jud. Vrancea.

Este situată la extrema de vest a Vrancei, pe valea Nărujei, pe teritoriu căruia se găsește cel mai vechi schit al Vrancei, numit Schitul Valea Neagră, Biserica schitului fiind declarat „Monument istoric”. Bătrânii spun că lemnul necesar construcției acestui Monument istoric a fost procurat chiar de pe coasta dealului la poalele căruia se găsește biserica schitului.

Înăuntrul bisericii a fost pardosită cu lespezi de piatră procurat tot din această comună de la locul numit „Balașca”.

Catapiteasma bisericii este zugrăvită frumos cu sfinți evlavioși, suflată cu aur, unde se află o icoană a Maicii Domnului îmbrăcată cu argint adusă de călugări de la Kev Rusia. În trecut credincioșii o cereau de la forurile superioare bisericesti în cazuri de secete, pe care o luau în căruțe și o

Gavrilă a lui Ion Vatră din Herăstrăul Vrancei

duceau pe câmpii pentru a începe ploile. În anul 1937 a fost reparată biserica făcându-i-se dușumeaua din lemn de brad peste lespezile de piatră văpsind dușumeaua cu văpsea roșie pereții pe dinăuntru și pe afară cu văpsea gri și acoperișul cu văpsea roșie, lucrare executată de mine G V ca stareț care conducea această instituție era preutul Dosoftei Mocănașul ca veșuitori erau călugări care se ocupau cu creșterea animalelor 70-80 oi, 2,3 vaci cu lapte, 2 boi, 1 cal, porci, păsări etc. etc. se ocupau cu grădiniaria cu tot felul de legume, porumb.

Posedau o moară de apă pentru măcinat porumb, un ferăstrău de apă care fasonau lemnul în scindură, dulapi pe care îl comercializa pe raza comunei și la târguri Odobești, Focșani.

Comuna Herăstrău se compunea din următoarele sate:

Vetrești, a cărui denumire este de la prima familie băștinașă ce se numea „Vatră”.

Podul Tîrdi, după numele familiei Țârdea.

Ungureni, după numele familiei Ungureanu.

Dăriești după numele familiei Darie.

Podul Șchiopului după numele familiei Ursu care era șchiop de un picior.

Chiriac după numele familiei Chiriac.

Văcăriea deoarece ce acolo se strîngea vitele pentru emăș vara.

Prima mențiune documentară în legătură cu comuna Herăstrău datează din anul 1914 când s-a cerut un tabel cu numele birnicilor din Vrancea pentru ca la 15 iulie 1917 să aflăm că la împărțirea munților pe sate Spinești cu Herăstrău și Scătura Viscului să primească Munții Zboina și Fruntea cea Mare. Începând cu data de 1 august 1968 fosta comună Herăstrău sa unificat cu com. Nistorești a cărui nume legenda spune că vine de la Nistor unul din feciorii babei Vrîncioaia.

Vecinii Com. Herăstrău sînt la est com. Nistorești și Năruja, la sud com. Paltin, la vest munții Vrancei, Zboina, Petrosul iar la nord comuna Vrîncioaia și Spinești.

Terenul com. Herăstrău este format din platouri nu prea mari pe care s-au format cătune și sate, dealuri, povârnișuri, scursuri, coaste, terenuri fugitive, păduri și munți.

Adîncimea fîntînilor (puțurilor) în medie este de circa 4 m. La ape putem aminti: pîrîul Valea Neagră afluent al rîului Năruja și alte rîuri mai mici Bălosu și Mișina.

Clima Com. Herăstrău este specifică localităților de munte cu veri scurte, ierni friguroase și geroase și cam golașe arareori de zăpadă, uneori iarna începe în noiembrie pînă în luna mai. Toamne cam posomorîte, ploioase. Ca vînturi aici bate vîntul din Petrosul și Zboina și crivățul de miază noapte.

Brumele încep să cadă de pe la 1 octombrie și primăvara se întîlnesc pînă la sfîrșitul lui aprilie.

Cantitatea medie a precipitațiilor anuale este de 40-50 litri pe metrul pătrat.

Principalele tipuri de sol se pot întîlni aici ca straturi masive de piatră (stânci) deasupra cărora se află un strat de argilă amestecat cu pămînt bun, formînd un fel de tîlpău.

Pe raza com. Herăstrău cresc păduri de conifere în special și din foioase se întîlnește fagul, mesteacănul, arinul etc. Pe dealuri golașe și pleșuve pe care sau făcut plantații masive de salcie, plop, mesteacăn, cătină etc.

Tot pe raza acestei comuni se mai pot întîlni și fînețe naturale ce împodobesc golurile pădurilor și fac plăcută priveliștea ochilor omenesc.

Putem spune cu aprocsimație deoarece unele sau mai plantat că se găsesc 413 Ha. fînețe și 23 Ha. pășuni.

Suprafața comunei Herăstrău actual sat se află la o depărtare de 8 ½ km de reședința com. Nistorești.

Numărul gospodăriilor satului Herăstrău este de 380 +90 luate la un loc din toate satele componente.

Denumirea Comunei Herăstrău

A luat ființă deoarece pe rîul apei Năruja care curge prin mijlocul comunei au fost construite Ferăstraie (joagăre) de fasonat material lemnos de esență: Brad, Molid, fag, etc. etc.

Pe care locuitorii comunei Herăstrău îl foloseau pentru construcții la case de locuit, grajduri pentru vite, magazii, împrejmuirea caselor etc, etc.

După care îl comercializa transportîndul în căruțe trase de boi pe drumuri impracticabile pe cursul apelor, năruja, reghiu, milcovul pînă la Odobești, Focșani, Panciu și alte localități și din afara județului de unde îl vindea pe schimb de ceriale pentru întreținerea familiilor deoare ce în această comună porumbul nu ajunge la maturitate din cauză că este distrus de fiarele sălbatice Urși, porci sălbatici și chiar de păsări. Plecau oameni din comună cu căruțele încărcate cu material lemnos și nutreț pentru vite, Luni dimineața și se înapoia sâmbăta seara istoviți, atît oamenii cît și vitele care parcurgeau sute de kilometri pe jos, drumuri impracticabile de multe ori se întîmpla ploi torențiale pe care îi apuca pe cîmpuri fără adăposturi și așa mergeau zi și noapte prin bălți și nămoale.

Și care nu aveau vite trăgătoare se ducea pe cîmpi la boeri ca Irimița Pană care aveau mii de hectare de loc arabil pe care îl dădeau la oameni săl muncească din cinci.

Adică trei părți a boierului și două părți a oamenilor care muncea pămîntul iar partea boierului era omul obligat care muncise pămîntul ca să-l transporte la curtea boierului și îl ridica în leși înalte pe scări la 4-5 metri.

Pe moșia acestui boier am muncit și eu G. Vatră 3 ani, la fel ca și cei consăteni ai mei.

N.B. În prezent sa împroprietărit oamenii cu pământ arabil de la câmp pe care îl ară cu tractoarele și îl seamănă cu semănătoarele îl prășește fiecare și toamna îl culege pe care șiil aduce acasă cu mașinile de pe câmp. Iar care nu au fost împroprietăriți cu locuri la câmp pleacă de acasă dimineața la ora 5, 30 cu autobuzul și seara la ora 6 tot cu autobuzu de la Focșani de unde șiia cumpărat tot ce ia trebuit pentru gospodărie: porumb, grâu cartof etc.

Plus există în sat Alimentara cu tot necesarul porumb, mălai, zahăr, pâine, făină de grâu, orez, vin, ulei etc.etc.

Un aprozar cu tot felul de legume și zarzavaturi

Un Chioșc cu tot felul de dulciuri pentru copii etc, etc.

Un Bufet cu tot felul de băuturi

O Școală generală cu 8 clase unde învață copiii satului car-te ca să devină o generație cinstită, harnică, deșteaptă și de bun folos Patriei și Statului nostru Socialist.

Capitolul §2

Memoriu

Date și însemnări cu începere de la nașterea mea

Mă numesc Vatră I. Gavrilă în prezent pensionar în etate de 79 ani născut la 12 noiembrie anul 1899 în com. Herăstrău jud. Vrancea fost Putna din părinții mei legitimi Ion și Lisaveta născută Șogor fiind unicul fiu la părinți, botezat de Ion și Măriuța Acreții.

În anul 1908 am intrat la școală clasa I în Podul Șchio-pului și acolo am învățat anul I și al II lea deoare ce pereții școlii erau făcuți din bârne din lemn de mestecăn lăsați cu coaja pe lemn care sau tencuit cu lut și în vreo trei ani sau carbonizat pereții începînd a se dărâma rămînînd numai acoperișul care era acoperit cu șindrilă și ca să nu cadă jos acoperișul sau pus niște stîlpi și contrafișuri și mai pe urmă să se facă pereți din cărămidă lucru care sa făcut mai tîrziu.

Ca învățător era Ștefan Șușu de loc din com. Nereju era frate cu Maria soția lui Neculai Ciută care era dascăl de bi-serică însă sora Maria lui Ștefan Șușu avea o fată pe nume Vasîlca și aceasta venea pe la școală la unchiul ei Șușu și intra în cancelare la el și în urma acestor vizite a dat naștere la o

fetiță pe nume Smaranda și această fată se uita cam întortochiat. Smaranda după ce sa făcut mare a dat naștere Ion I. Ciută zis (boșorogu).

Până când sa terminat lucrarea din cărămidă de la școala din Podul Șchiopului unde în timpul vacanței de vară am lucrat și eu V.G. care căram nisip și apă din valea Nărujei cu tata care avea patru boi și căruțe lucrarea a făcuto niște meșteri din Focșani. În timpul lucrării care a durat doi ani până sa terminat definitiv clasa a III-a și a IV-a am învățat într-o casă la schitu Valea Neagră era un învățător pe nume Virgil Jorăscu ca elevi eram în jur a 30 și învățam toată ziua decât la ora 12 când luam masa pe care ne luam fiecare de acasă o bucată de mămăligă prăjită nuci și prune și câte o bucată de ceapă cu sare ca să ne vie să bem apă. Miaduc aminte de Botezatu Maței și fratele lui Grigore care aveau o ceapă și Grigore mânca cam lacom și Maței îi spunea câteoleacă Grigore că te spui la mama așa erau timpurile pe vremuri nu ca acuma să se găsească toate bunătățile pentru copiii de școală și pentru toată lumea. După ce sa terminat definitiv școala din podul șchiopului neam mutat la școala nouă în anul 1912 eram în cl. a V-a și am învățat de la începutul anului școlar Sept până în vacanța de primăvara paștelor, era învățător Jan Ionescu din Focșani. În acea vacanță eu stăteam singur cu vitele o vacă și vreo 15 oi la Fulga tata umbla cu boii la pădure iar mama cu treburi acasă însă tata mia spus să nu stau degeaba și să car cu roaba toată piatra de pe cosire pe care să fac gropi ca so pun în gropi așa am făcut. M-am pus și am făcut gropile și cărat piatra în ele luni, marți și miercuri în săptămâna mare de lângă paști însă mercuri seara mam îmbolnăvit și nici nu am mâncat nimic a început a mă dura capul amețeam și deabea am putut să dau mîncare la vite după care deabea am putut să vin acasă

unde am zăcut din săptămîna mare până la Înălțarea Domnului (Ispas) și din această cauză nu mam mai putut duce la școală fiind bolnav greu rămăsesem numai pielea și ciolanele nu auzeam și nici nu vedeam eram gata de moarte tata chiar îmi procurase pentru înmormîntare. De la paști pînă la 29 iunie când se dădea examenul de absolvirea cursului primar de 5 clase nu mam putut duce la examen și am rămas repetent din cauza bolii în anul 1913 am urmat din nou la școală din luna septembrie pînă în luna aprilie cînd urmam la școală în fiecare săptămîna de două ori adică marța și joia însă restul din aprilie pînă la finele anului școlar în fiecare zi când am dat examen pentru terminarea cursului primar învățător fiind Vlădescu din Focșani, obținînd certificatul cu nota 7,30, examenul lam dat la școala din com. Paltin era o învățătoare Elvira Șuşu examen am fost cu învățătorul Costică Petrache din Nistorești la examen am fost cu V.G. Botezatu Gr. și Colț Luca.

În vara anului 1913 sa decretat mobilizarea cu Bulgaria unde a fost mobilizat și tata meu Vatră Ion și viitorul meu socru Ion Găină unde au fost duși la fluviul Dunărea la Corabia acolo se făceau pe marginea dunărei niște umpluturi cu pămînt țărășe crengi unde era apa mai mică iar restul pînă pe malul dunărei bulgăresc se întindea șufe de sîrmă pe care se așeza bărci și se podea cu dulapi ca să poată trece armata peste dunăre în bulgaria deoarece acolo se iscase un război civil. După ce a trecut armata romînă în bulgaria de prin ascunzișuri bulgarii civili trăgeau cu armele în ostașii romîni după aceia sau luat măsuri serioase de iau liniștit pe bulgari.

În timpul lucrărilor efectuate cu acest pod improvizat peste dunăre era în timpul verii cald mîncare proastă obo-seală mizerie a început a se îmbolnăvi ostașii care lucrau la pod de o epidemie Holeră începuseră o diarie printre ostași

și doctorii le lua analizele la fecale după care se constata că sînt bolnavi de holeră. A pus de a făcut gropi adînci de cîte 4 metri adîncime și pe care pe cei bolnavi îi arunca acolo turna var peste ei și apă. Tata era bolnav și el de diarie și cînd a văzut cum stau lucrurile în acest sens a fugit și sa ascuns în niște tufișuri acolo îl mai vizita tovarășul lui de sat Ion Găină care la rîndul nostru mam căsătorit cu fica lui Anica.

În timpul cît a fost tata mobilizat era timpul verii se începuse la cositul finului eu eram de 13 ani trebuia să încep la coasă și am început singur așa după puterea mea deoarece eram și cam slăbit din cauza bolii și de la primărie nea dat câțiva bătrîni ca să ne ajute la coasă era Gheorghe Țârdea, Toader Dragu și Gavrilă Dragu cosa și ei cît putea ce să faci eram bucuros că nu sînt chiar singur mai spunea cîte o po-veste și timpul trecea.

Prin luna august acel an tata a venit acasă și șia văzut de treburile gospodăriei pînă în anul 1916.

În acel an se pregătea Țara de război contra Ungariei ca să ne luăm Transilvania de astăzi.

A venit armata infanteristă care a fost plasată prin comandamente casele oamenilor din comună care făceau teme de luptă pentru trecerea frontierei în ungaria. Pe mine G. V. ma numit telefonist la primărie și eram de gardă la telefon în noaptea de 15 spre 16 august cînd aud telefonul sunînd era un telefon așezat în perete și pun receptorul la urechi și răspund alo mă întrebă că cine sînt am răspuns că telefo-nistul Vatră Gavrilă de la primăria com. Herăstrău și îmi spune să anunț șeful de post la telefon. Mam dus la postul de jandarmi era șef Vasile Coșovraț de loc de prin jud. Piatra Neamț nu lam găsit la post și am plecat săl caut și lam găsit la cîrciumă cu primaru notaru și alți oameni, acolo era și Ion I. Dănilă care cînta astai sara de pe urmă o petrecem

împreună, lam anunțat și am venit la primărie și după ce la anunțat că sa decretat mobilizarea am plecat împreună cu șeful de post care a dat ordin să se sune clopotele de la biserică și să sune goarna după aceasta a început a urla cîinii femeile a început a boci era ora 12 noaptea am plecat spre podul șchiopului unde am găsit pe Ion C. Bahnă tatăl lui Ion I. Bahnă care avea căruța încărcată cu marfă (dulapi) ca să plece cu ea la Odobești sau Focșani femeia Sanda soția lui se boccia el în zori a plecat cu împreună cu soția și căruța la vale spre oraș femeia a venit acasă cu boii și căruța însă el na mai venit și mulți care sau perdut în acel război.

Trupele care erau cantonate în comună tot în acea noap-te au trecut granița în ungaria deoare ce din timp se apro-piase de graniță. Tot atunci 16 august 1916 a plecat și tata meu Vatră I. Ion la război că erau toată lumea să se prezinte la unități pînă la vîrsta de 45 ani.

Trupele romîne au înaintat nestingherite de nimeni pînă la Tisa însă acolo au fost oprite de oștile Ungurești și Nemțești.

Rege în țara noastră era Ferdinand I nepotul regelui Carol I de naționalitate germană din familia Hohenzolem.

Țara noastră era aliată cu Rusia Țaristă Țarul Neculai.

Trupele ungurești respingeau și înaintau în inima țării romînești. Prin luna Noiembrie 1916 am fost trimiși toți tinerii care rămăsesem în comună și bătrînii de către autori-tățile comunale la munci pentru facerea tranșeilor de apărare contra ungarilor și nemților am plecat din comună tineri și bătrîni pînă în com. Răcoasa de acolo nea luat în primire Cazacii Ruși și nea suit pe creasta dealurilor unde am în-ceput a săpa la tranșei de apărare contra inamicului care se apropia prin Transilvania și Muntenia săpam la tranșei în zigzaguri adîncime cît un stat de om și lungimea de 6 metri